

עפ"ג 62005/07 - מדינת ישראל נגד יריב בן זאב (אסיר)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורוורים פליליים

עפ"ג 62005/07 מדינת ישראל נ' בן זאב(אסיר)
תיק חיצוני: 2012/161727

בפני כב' הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד
כב' השופט ג'ורג' קרא, ס"נ
כב' השופטת מרים סוקולוב
המעוררת: מדינת ישראל
נגד
המשיב: יריב בן זאב (אסיר)

פסק דין

1. **יריב בן זאב (להלן: "המעורער")** היה בשנת 2012 נהג אוטובוס בחברת אגד. בתאריך 17.4.12

בשעה 11:30 נהג המעורער באוטובוס בכביש 1 מכיוון מערב למזרח, כאשר הגיע למחסף גנות פנה דרומה במטרה להשתלב בכביש 4. בנתיב השמאלי על כביש 4 נסעו אותה עת שני כלי רכב, האחד כלי רכב מסווג שברולט בו נסעו גרשון פולג וחיה פולג ז"ל, השני פורד שבו נהג אופיר קニアס. המעורער פנה במלחוף לכיוון דרום, חצה את הקו המפריד בין הנתיב בו נסע לכביש 4 ופגע בחזקה בשני כלי הרכב שהוזכרו לעיל, קרי: הפורד והשברולט.

המעורער הטיח את שני כלי הרכב ומהץ אותם על גדר ההפרדה מבטון של כביש 4. תוצאות הפגיעה היו הרות אסון וקשות במיוחד. חיה פולג ז"ל נהרגה במקום. בעלה גרשון פולג שנסע אף הוא בשברולט נפגע קשה ונגרמו לו חתכים בקרקפת, שבר בעמוד שדרה צוואר, שברים מרובים בצלעות וקרעים בחלקים פנימיים רבים של גופו, כתוצאה לכך נזקק לאשפוז ממושך. גם לאופיר קニアס נגרמו נזקים קשים, שבר בעמוד השדרה, והוא נזקק לניתוח ואף הוא נזקק לאשפוז ממושך. למעורער עצמו נזקים קשים, המעורער הועף מכסא הנהג, נגרמו לו חבלות בראשו ובגפיו (להלן: "התאונה").

2. בכתוב האישום נטען כי התאונה התרחשה משום שהמעורער נהג בקלות ראש וברשלנות, לא נתן תשומת לב מספקת לנעשה בדרך ואיבד שליטה על האוטובוס. אותו חוסר תשומת לב ורשלנות הם שגרמו לכך שהאוטובוס סטה שמאלה ופגע בחזקה בכלו הרכב שהוזכרו לעיל.

3. בבית משפט קמא כפר מלכתחילה המעורער בעבודות שייחסו לו ובית המשפט החל בשמייעת הראיות. בשלב מוקדם של שמייעת הראיות חזר בו המעורער מהכפירה, והודה בעבודות הנטען בכתוב האישום

והורשע על סמך הودייתו.

בית משפט קמא (כב' השופטת ד' ורד) הטיל על המערער בסופה של יום את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל של 10 חודשים.
 - ב. מאסר מותנה לתקופה של 12 חודשים.
 - ג. פסילה לתקופה של 10 שנים לכלי רכב שאיןנו אוטובוס.
 - ד. פסילה לצמויות לאוטובוס.
- ה. פיצוי כספי לטובות משפחתה של המנוחה בסך 15,000 ₪. פיצוי כספי לגרשון פולג בסך 10,000 ₪ ולאופיר בסך 10,000 ₪ - סה"כ 35,000 ₪.

4.

על אלה עמד בית משפט קמא בגזר הדין:

- א. לעניין נסיבות ביצוע העבירה, אליבא דבר בית משפט קמא: נסיבות התאונה הן קשות. המערער חזה את הקו המפריד בין הנטייב בו נסע לכਬיש 4. הנסיבות מצביעות על רשלנות של המערער בלבד. לא הייתה תרומות רשלנות מצד קורבנות התאונה. מדובר בחוסר תשומת לב ואיבוד שליטה על האוטובוס ללא כל סיבה. עוד עמד בית משפט על כך שמדובר בהנאג רכב ציבורו שחייב חובת זהירות לא רק לנושאי כי אם למשתמשי הדרך האחרים החשופים לפגיעתו של כלי רכב כבד שיכל למוחץ מעל נקלה באין מגן. בשורה התחתונה סבר בית משפט קמא כי מדובר ברשלנות בדרגה ביןונית גבוהה.
- ב. באשר לנסיבות התאונה - בפניו בית משפט קמא העידה בתה של המנוחה אשר תיארה, בלשונו של בית משפט קמא, "בدم ליבה" את מותה של המנוחה והשבר שנגרם למשפחה כולה עקב פטירתה בטרם עת עקב התאונה הקשה.
- ג. נתון נוסף שהוא בפניו בית משפט קמא הינם הנזקים שנגרמו לגרשון פולג, הבעלים, כאמור מדובר בנזקים רבים בחלקי גופו השונים, הוא נזקן לאשפוז ממושך ובעקבותיו גם לטיפול פסיכולוגי ממושך.
- ה. קורבן נוסף של התאונה הוא אופיר, גם לגבי הנזקים הם קשיים ביותר, עד היום הוא סובל ממוגבלות.
- ו. באשר למתחם הענישה - סקרה כב' השופטת קמא כי המתחם נע בין 6 חודשים ל- 30 חודשים מאסר בפועל. בשורה התחתונה כאמור הוטלו על המערער 10 חודשים מאסר בפועל.

.5

על גזר הדין של בית משפט כאמור מונחים בפנינו שני ערעורים.

המעערר מלין על מה שהוא סבור חומרתו של גזר דין שהוטל עליו. המדינה סבורה כי בית משפט קמא שגה והטיל על המערר עונש שאיננו משקף לא את הנסיבות החמורות של ביצוע העבירה, לא את הנזק הכבד שנגרם ולא את מדיניות הענישה הרואה.

נתחיל בערעורו של המערר -

הмотיב המרכזי בערעור הן בהודעת הערעור הכתובה והן בערעור בפנינו הינו הנזק הכבד שנגרם לערעර כתוצאה מתאונה. ב"כ המערר מצביע על כך שהמעערר למשעה הפך "sharp call" בעקבות התאונה. המערר היה מאושפז כשנה וחצי ונותרה לו נכות של 100% לצמצמות. קיומה של הנכות לצמצמות עולה ממשמים שהוגשו בבית משפט כאמור. המערר איבד את יכולת העבודה שלו. הוא אינו יכול להמשיך לעבוד כנהג ואף פוטר מחברת אגד, כך שכרגע אין לו מקום עבודה כלל. במילים אחרות, חייו נחרשו לחולותין. גם אחרי ששיא בעונש בתיק זה, יהא העונש אשר יהא, ספק אם יוכל לשקם את חייו.

בית משפט קמא סבר כי המערר אין נסיבות אישיות מיוחדות ובכך, לדעת הסוגור, טעה. הנזק הכבד שנגרם לו הוא בבחינת נסיבות מיוחדות וכי אלו נסיבות מיוחדות יותר ניתן להעלות על הדעת?

עוד טוען ב"כ המערר כי המערר נטל אחريות מלאה לתאונה הקשה. אומנם בתחילת הדרך ואף בפני שירות המבחן העלה את הסברה, כי היה כשל כלשהו ברכב שגרם לתאונה, אולם אין בכך כדי למסכם ממשקל נטילת האחريות על-ידו. המערר כאב את אהבה של המשפחה וכואב את העובדה שקייפח חי אדם. הסוגור מפנה לאמר בתקיריו שירות המבחן שהומצאו בבית משפט כאמור ובדיעבד מצויים גם בפנינו. המערר סובל מתחושים דיכאון, מתקשה למצוא תקווה לשינוי או שיפור במצבו. הוא סבור כי אינו ראוי עוד לחיים מאושרים. עוד טוען ב"כ המערר ואף זאת בהסתמך על האמור בתקיריו שירות המבחן, כי עבר המערר במצבו הנוכחי ריצוי מאסר יהיה קשה מנשוא. המערר עלה כ- 40 ק"ג בעקבות התאונה וניתן להתרשם ממראהו עד כמה קשה עליו המאסר, אם ייאלץ להימצא בחברת אחרים לאורך תקופת המאסר.

שירות המבחן המליך בשורה התחתונה על עונש שיזכה בעבודות שירות והעטירה היא לקבל את המלצה של שירות המבחן.

.6. המדינה טוענת, כאמור, כי בית משפט קמא הקל עם המערר באופן המחייב את התערבותה של ערכאת הערעור, על אלה שמה המדינה את הדגש:

בית משפט קמא שגה, לשיטתה, בקייעת מתחם הענישה. המתחם שקבע בית משפט קמא הוא מתחם רחב מאוד "המתיחס לכל תאונות הדריכים הקטלניות באשר הן". לטענת התביעה, המתחם שנקבע אינו משקף את הנסיבות הספציפיות של תיק זה. מתחם אמור לשקף את מעשה העבירה בנסיבות ובית משפט קמא סטה מהווארה זו כאשר קבע אותו מתחם רחב.

המדובר ברשנות חמורה מאוד. המערער איבד שליטה על האוטובוס לכל סיבה, לא שם ליבו לדרך, הנגבקות ראש, חצה קו הפרדה. אין מדובר בסטייה קלה בלבד או בניסיון להחזיר את האוטובוס למסלולו, אלא בסטייה חרדה ולכך לא נתן בית משפט כאמור מסקל מספיק.

המדינה מפנה לפגעה העצמתית של האוטובוס בשתי המכוניות שמדובר בהן, אשר נסעו כחוק בנתיבן. המערער הוא הנג מקצועני שנוהג ברכב ציבור וחוות הזירות שלו על כן גדולה יותר מזו של הנג פרטי. לכל אלה לא ניתן ביטוי מספיק בעונש שהוטל על המערער.

עוד טוענת המדינה כי בית משפט כאמור התחשב בתוצאות יתר במצבו של המערער ובכך חטא לאינטראס הציבור.

נימוק נוסף עליו מרחיבת המדינה את הדיון הינו מדיניות הענישה. המדינה מפנה למספר פסקי דין, מהם עולה נורמת ענישה שונה מזו שאotta אימץ בית משפט כאמור בעניינו. לפיכך גם בהיבט זה מדובר בשגגה שנפלה מעם בית משפט כאמור.

כללית אין התאמה בין הרטוריקה המוחמירה שבאה נקט בית משפט כאמור לבין תרגומה לכלל מעשה, ומכאן הצורך בהתרבות.

דיון והכרעה .7

שקלנו את מלאו הנימוקים שהועלו בפנינו: הן אלה שבפי ה התביעה, הן אלה שבפי הסגנור והן ההנמקות עליהם נשען גזר הדין. נראה לנו כי יש ממש בערעור המדינה ומכאן שאין ממש בערעורו של המערער.

דעתנו היא כי מדובר בתאונת חמורה במיוחד הן באשר לאופן התרחשותה והן באשר לנזקים הקשים מנשוא שנגרמו בעקבותיה.

באשר לנסיבות התרחשות התאונה - נסעים להם שני כלי רכב לתומם בנתיב נסיעתם, כדת וכדין כשלפתע הם נמחצים אל קויר בטון על-ידי רכב כבד שhocזה קו מפריד וחודר לנטיב נסיעתם. מדובר בדרכים מרכזיות, כביש 1 וממנו הפניה לכביש 4 וככמוך, המערער החזה את הקו המפריד לטור נתיב נסיעתם של שני כלי הרכב. לא הייתה כל סיבה לסתיטה. מקובלים علينا דברי בית משפט כאמור, כי: "נסיבות אירוע התאונה מצביעות על רשלנותו של הנאשם בבחינת חזקה המשתמעת ממהלך האירועים...". אנו מדגימים נושא זה משום שנראה כי המערער לאורך כל הדרך לא השלים עם קביעה זו. בתסקיר שירות המבחן ולאחר שהודה בבית משפט כאמור, העלה בפניו שירות המבחן את האפשרות כי מדובר בכשל טכני ברכב העומד בסיס התאונה, וכי בחר לחתת אחריות על התוצאה מתוך עמדת ערכית ואופתית כלפי המנוחה והנפגעים, בשל עצם היותו הנג הרכב שפגע בהם.

ניתן להבין את רצונו של המערער לטלות את התאונה הקשה בקיומו של כשל טכני, אולם אין כל בסיס לסבירה זו. התאונה ארעה אך ורק בשל רשלנותו של המערער, האatto לא.

בגדר רשלנות נראה לנו כי מדובר ברשנות גבוהה ביותר. בית משפט כאמור, כאמור, סיוג אותה כרשנות

ביןונית עד גבואה ולשיטתו, ניתן היה להשמית את המילה ביןונית מתוך הסיווג הנ"ל. רכב כבד שנוסף, חוצה קו מפריד וסופה לנכיב נסעה שבו אינו אמור להימצא ואשר בו מצוים באותו עת כל' רכב אחרים, מתרשל בכר באופן שקשה להעלות על הדעת חמור וקשה ממנו.

.8. באשר למתחם הענישה -

סעיף 40ט(א) לתיקון 113 קובע כי: "בקביעת מתחם העונש הולם... יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות ביצוע עבירה המפורטות להלן".

בין הנסיבות אותן הטעיף הוא הנזק שנגרם מביצוע העבירה. הנזק וממדיו הווה מאז ומעולם רכיב דומיננטי בשיקולי הענישה, ותיקון 113 רק נתן גושפנקא למושכל יסוד. הנזק שנגרם מביצוע העבירה במרקחה הנוכחי אינו טעון בהברה. חי אדם קופחו, משפחה שלמה נהרסה, 3 אנשים נוספים נפצעו קשה מאוד כאשר גם הנזק שנגרם לumarur עצמו הוא בגדיר הנזק שנגרם כתוצאה מן העבירה.

משכך, נראה לנו שיש ממש בטרויניטה של המדינה על כך שבית משפט קמא קבוע מתחם רחב מיד' וכלי' מיד' והוא אינו משקף את נסיבות התאונה הנוכחיות.

המדינה הפנתה אותנו לע"פ 26904-04-14 מדינת ישראל נ' זוהר (להלן: "**פרשת זוהר**"), פס"ד שנייתן על-ידי מותב זה בתאריך 2.7.14. באותו עניין ובנסיבות שבוואדי אין עלות בחומרתן על נסיבות התקיק הנוכחי, אמרנו כי מתחם הענישה צריך לעמוד על 12 עד 24 חודשים מאסר. אמרנו שם כי "מתחם זה משקף הן את מעשה העבירה בנסיבותיו והן את הענישה הנוגגת כפי שהיא באה לידי ביטוי בפסקתם של בתי המשפט על כל ערכאותיהם". דברים שאמרנו שם יפים וביתר שאת גם למרקחה הנוכחי. לענייננו: גם מתחם ענישה שנע בין 12 עד 24 חודשים נוטה חסד עם מעשה העבירה בנסיבותיו באירוע הטרי שבעפניו.

ואף זאת כפי שאמרנו בפרשת זוהר: "**האמצעי הענישתי היחיד שאכן מעמיד את חי האדם במרכז הוא המאסר**". לצערנו - אין אמצעי ענישה אחר הנutan ביטוי לקדושת החיים בלבד שלילת חירותו של הפוגע בח"י אדם.

.9. מכאן למצבו של המערער הטענה שהפרק להיות "שבר כל'", נכה במאת האходים שספק אם יוכל לשקם את חייו ולצדיה הטענה כי המאסר יקשה עליו בשל נתוני הנסיבות, עוד יותר מאשר על כל אדם אחר הנדרש לרצות עונש מאסר.

אנו מקבלים כי המערער אכן נכה במאת האходים. אנו מקבלים עוד שהמאסר יקשה עליו במיוחד. אנו אומרים בפה מלא כי אלמלא נתונים אלה הדעת נותנת כי הינו מחמירים בענישה אף מעבר למזה שבודעתנו להטיל בשורה התחתונה. יחד עם זאת, הנכות של המערער מידי' ומצבו הפי' אינם יכולים להיות שיקול יחיד ואיפילו לא השיקול הדומיננטי. הענישה צריכה, כאמור, בראש ובראשונה להילחם עם תופעת הקטל בדרכים, تحت

ביטוי לקדושת חי אדם ולתת ביטוי לרשלנות הקשה שבנה נהג המערער במקורה הנוכחי. בדומה לבית משפט קמא אף אנו מיחסים משקל לעובדה שמדובר בנג רכב ציבורי שרמת הזהירות הנדרשת ממנו גדולה אף יותר לא רק כלפי הנוסעים עמו, אלא כלפי כל המשתמשים בדרך. חזקה על שירות בתיה הסוחר כי ידע להתמודד עם נתוני הפיזיים של המערער ולתת להם את המענה ההולם.

סוף דבר

אין לנו ספק כי לצד השבר הנורא במשפחה פולג כאשר אם המשפחה נפטרה ואב המשפחה ספג את כל אותן פגיעות קשות וכן הפגיעה הקשה באופיר קニアס, גם עברו המערער מדובר בשבר שמננו ספק אם יכול להשתקם. עדין איננו סבורים כי העונישה שהטיל בית משפט קמא נותנת ביטוי מספיק לכך.

אנו מקבלים את ערעור המדינה ומעמידים את תקופת המאסר בתקיק זה על 15 חודשים מאסר.

כפי שציינו לעיל, בתוך תקופה זו שוקלה נכותו של המערער כמו גם הייתנו ערוכה שאייננה נהגת למצות את הדיון עם משבים.

יתר רכיבי העונישה, כפי שהטיל בית משפט קמא, ישארו בעינם.

ניתן והודיע היום י"א כסלו
תשע"ה, 03/12/2014
במעמד הנוכחים.

דבורה ברלינר, נשיאת
אב"ד

מרימ סוקולוב, שופטת
ג'ורג קרא, ס"נ